

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobců: **a) Mgr. V. K., b) Mgr. L. K.**, oba zast. advokátkou JUDr. Barborou Kociánovou, Půtova 1219/3, Praha 1, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Opavě**, Praskova 194/11, Opava, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových**, Rašínovo nábřeží 390/42, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 4. 2017, čj. ZKI OP-O-1/3/2017-14, v řízení o kasační stížnosti žalobce a) proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 9. 2019, čj. 22 A 122/2017 - 129,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 9. 2019, čj. 22 A 122/2017 - 129,
se ruší a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Katastrální úřad pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Nový Jičín, dne 15. 11. 2016 rozhodl ve věci námitky proti obnovenému katastrálnímu operátu v katastrálním území Trojanovice. Žalobci nesouhlasili s novou výměrou parcely, kterou spoluvlastní. Odvolání proti tomuto rozhodnutí žalovaný zamítl a rozhodnutí katastrálního úřadu potvrdil.

[2] Každý z žalobců podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke krajskému soudu, který žaloby spojil ke společnému projednání. Krajský soud žaloby v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného a žalobkyně b)

[3] Žalobce a) [stěžovatel] podal proti rozsudku krajského soudu rozsáhlou a poněkud nepřehlednou kasační stížnost, v níž své námitky formuloval na 79 stranách. Namítl především, že se nemohl zúčastnit jednání v řízení před krajským soudem. Stěžovatel požádal o odročení jednání, neboť na stejný den, na který krajský soud předvolal stěžovatele k jednání, byl stěžovatel také pozván k advokátním zkouškám. Krajský soud nepovažoval advokátní zkoušky stěžovatele za vážný důvod k odročení jednání podle § 50 s. ř. s.

[4] Stěžovatel také namítl, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný. Podle jeho názoru se krajský soud nevypořádal se všemi jeho námitkami, resp. odkázal na rozhodnutí žalovaného, není však zřejmé, na jakou konkrétní část rozhodnutí žalovaného krajský soud odkazoval. Námitka nepřezkoumatelnosti se line celou kasační stížností. Stěžovatel ji vždy u jednotlivých konkrétních námitek konkretizoval.

[5] Podle stěžovatele krajský soud rovněž nesprávně rozhodl o náhradě nákladů řízení. Nepřiznal mu totiž náhradu nákladů řízení za řízení o jeho kasační stížnosti, na základě které bylo zrušeno rozhodnutí krajského soudu ze dne 16. 8. 2017, kterým tento soud žalobu odmítl pro opožděnost.

[6] Dále se stěžovatel v námitkách věnoval již věcnému posouzení věci, případně namítal nesprávně zjištěný skutkový stav věci.

[7] Stěžovatel navrhl, aby NSS napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný konstatoval, že stěžovatel neuvedl žádné nové skutečnosti, a proto odkazuje na vyjádření k žalobě, na své rozhodnutí a rozhodnutí katastrálního úřadu. Shrnl podstatné skutečnosti týkající se věci. Podle žalovaného nebylo porušeno stěžovatelovo právo na spravedlivý proces. Přestože se stěžovatel neúčastnil jednání krajského soudu, byly všechny jeho námitky řádně vypořádány. Navíc byla jeho věc již projednána ve správním řízení. Žalovaný také podotkl, že stěžovatel v průběhu správního řízení spolu s žalobkyní b) činil obstrukce (jejich výčet žalovaný ve vyjádření uvedl). Žalovaný se také podrobněji vyjádřil k některým věcným námitkám a uvedl, že dostatečně zjistil stav věci. Navrhl, aby NSS kasační stížnost zamítl.

[9] Podle žalobkyně b) jsou v projednávané věci důvody k tomu, aby NSS napadený rozsudek krajského soudu zrušil. Ztotožnila se proto s návrhem stěžovatele.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Kasační stížnost je důvodná.

[11] NSS podotýká, že proti rozsudku krajského soudu podala kasační stížnost také žalobkyně b). Řízení o její kasační stížnosti však bylo usnesením ze dne 10. 1. 2020 zastaveno, neboť ve stanovené lhůtě nezaplatila soudní poplatek.

pokračování

[12] Stěžovatelova kasační stížnost byla na 79 stranách. NSS ji proto ani podrobně rekapitulovat. Ostatně by to bylo zbytečné, protože stěžejní je námitka týkající se stěžovatelovy neúčasti u jednání krajského soudu.

[13] Z obsahu soudního spisu plyne, že stěžovatel k výzvě krajského soudu sdělil, že nesouhlasí, aby o věci bylo rozhodnuto bez jednání. Krajský soud nařídil jednání na den 25. 9. 2019. Stěžovatel prostřednictvím své zástupkyně dne 18. 9. 2019 požádal o odročení jednání, neboť dne 17. 9. 2019 obdržel pozvánku k advokátním zkouškám, které se měly konat také dne 25. 9. 2019. To stěžovatel doložil e-mailem od České advokátní komory. Stěžovatel sdělil, že se chce jednání krajského soudu zúčastnit. Krajský soud stěžovateli sdělil, že důvod, který byl uveden v žádosti o odročení jednání, nebyl shledán jako důležitý ve smyslu § 50 s. ř. s. Nadto je stěžovatel zastoupen a jeho zástupkyně může náležitě hájit jeho práva. Dne 23. 9. 2019 sdělila zástupkyně stěžovatele krajskému soudu, že se nebude účastnit jednání dne 25. 9. 2019.

[14] Podle § 49 odst. 3 s. ř. s. neúčast řádně předvolaných účastníků nebrání projednání a skončení věci, nejsou-li důvody pro odročení podle § 50.

[15] Podle § 50 s. ř. s. může být jednání z důležitých důvodů odročeno.

[16] K procesním právům účastníka náleží mimo jiné právo, aby věc byla projednána a rozhodnuta v jeho přítomnosti, a to včetně možnosti vyjádřit se k věci (srov. čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Uvedené platí zpravidla bez ohledu na to, zda by účastníková přítomnost měla, anebo neměla vliv na vydání rozhodnutí (srov. např. rozsudky NSS ze dne 30. 12. 2008, čj. 4 Azs 82/2008 - 56, nebo ze dne 30. 6. 2021, čj. 2 As 104/2021 - 22, či nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 6. 1998, sp. zn. I. ÚS 310/97, ze dne 17. 7. 2002, sp. zn. II. ÚS 145/02, ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 560/03, či ze dne 22. 10. 2007, sp. zn. I. ÚS 819/07).

[17] Nařízené jednání musí být odročeno vždy, pokud pro tento postup existuje důležitý důvod, který může spočívat v nemožnosti účastníka nebo jeho zástupce se jednání účastnit z omluvitelných důvodů. V praxi se bude jednat zejména o doloženou pracovní neschopnost, plánovanou dovolenou nebo služební cestu. Omluva z jednání a žádost o odročení jednání musí být včasná. Účastník nebo jeho zástupce by se z jednání měli omluvit a požádat o odročení jednání ihned poté, co se o důvodech, že se nebudou moci účastnit jednání, dozvěděli. Soud bude také zkoumat to, zda omluva nepředstavuje obstrukční jednání. V takovém případě není odročení jednání namístě. U omluvy zástupce je také nutné zvážit, zda za sebe nemohl zajistit substituta. K tomu viz např. rozsudky NSS ze dne 17. 2. 2005, čj. 2 Afs 5/2005 - 96, č. 558/2005 Sb. NSS, ze dne 17. 12. 2014, čj. 9 Ads 78/2014 - 37, ze dne 14. 6. 2019, čj. 3 As 247/2017 - 53, ze dne 16. 12. 2020, 1 Afs 218/2020 - 43.

[18] NSS konstatuje, že stěžovatel bezprostředně poté, co zjistil důvod, že se nemůže účastnit jednání, požádal krajský soud o odročení jednání, doložil, proč se nemůže účastnit jednání, a uvedl, že trvá na své přítomnosti u jednání. V dané věci proto existoval důležitý důvod pro odročení jednání ve smyslu § 50 s. ř. s. a krajský soud byl povinen jednání

odročit. Jednalo se o důvod, který stěžovatel sám nezavinil, neboť stanovení termínu advokátních zkoušek nemohl nijak ovlivnit. Je vhodné rovněž podotknout, že se stěžovatel v řízení o žalobě nedopouštěl obstrukcí; jednalo se o jeho první žádost o odročení jednání. To, jak případně postupoval ve správním řízení, je pro posouzení důvodu k odročení jednání podle § 50 s. ř. s. nepodstatné. Významné v této souvislosti z hlediska práva stěžovatele na projednání věci v jeho přítomnosti je rovněž to, že ani zástupkyně stěžovatele se jednání neúčastnila (z jednání se omluvila bez udání důvodů).

[19] Na základě výše uvedeného tedy NSS nezbyvá než konstatovat, že řízení před krajským soudem bylo zatíženo vadou, a proto NSS napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, ve kterém krajský soud odstraní tuto vadu řízení. S ohledem na uvedené se NSS nemohl zabývat dalšími námitkami stěžovatele, které se týkají *merita věci*. Jejich hodnocení by v tomto stadiu řízení bylo předčasné.

[20] Nad rámec uvedeného NSS *k procesním námitkám* konstatuje, že rozsah reakce na konkrétní námitky je spjat s otázkou hledání míry. Povinnost řádně odůvodnit rozhodnutí nelze vykládat jako povinnost detailně odpovědět na každou námitku. Proto zpravidla postačuje vypořádat alespoň základní námitky účastníka řízení (viz rozsudek NSS ze dne 30. 4. 2009, čj. 9 Afs 70/2008 - 130), případně dát i jen implicitní odpověď (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2009, sp. zn. II. ÚS 2774/09, či rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2011, čj. 4 Ads 58/2011 - 72). Takový postup je vhodný zejména u velmi obsáhlých podání; opačný postup by mohl vést až k absurdním důsledkům a k porušení zásady efektivit a hospodárnosti řízení. Podstatné je, aby rozhodnutí jako celek odpovědělo na jednotlivé námitky. V projednávané věci stěžovatel podal 69stránkovou žalobu. Nemůže tedy očekávat, že se krajský soud vyjádří detailně ke každé jeho námitce. Rozsudek krajského soudu musí stěžovatel číst v celém jeho kontextu. Pokud má stěžovatel jiný názor než krajský soud, nejedná se o nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu. Stěžovatel např. v kasační stížnosti na str. 69 uvedl, že rozhodnutí neobsahuje úvahy a informace o povaze a vzniku chyby ohledně výměry parcely. Z napadeného rozsudku je ovšem zřejmé, že jak správní orgány, tak krajský soud dospěly k závěru, že žádná chyba při výměře parcely stěžovatele a žalobkyně b) nevznikla. Tím vypořádaly i námitky týkající se povahy a vzniku „chyby“.

[21] Nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu nezaloží ani to, pokud si soud osvojí závěry správního orgánu se svou souhlasnou poznámkou a na jeho závěry odkáže, aniž by jinými slovy argumentaci správního orgánu opakoval. Je-li rozhodnutí správního orgánu důkladné a krajský soud dospěje ke stejnému závěru, bylo by nepraktické a z časového hlediska neúčelné, aby jinými slovy opakoval totéž (viz rozsudky NSS ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 75/2005 - 130, ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 75/2005 - 130, č. 1350/2007 Sb. NSS, či ze dne 24. 1. 2014, čj. 5 As 68/2013 - 29). Stěžovatel uváděl, že neví, co přesně na konkrétní straně rozhodnutí žalovaného měl krajský soud na mysli, pokud na některou odkázal. K tomu NSS konstatuje, že krajský soud nemusí odkazovat přímo na konkrétní věty rozhodnutí žalovaného a z odkazované strany je nutné vzít v potaz tu část, která se vztahuje k aktuálně řešené námitce.

[22] NSS se ještě stručně vyjádří k nákladům řízení. Krajský soud rozhodoval o náhradě nákladů řízení o žalobě a řízení o kasační stížnosti v souladu § 110 odst. 2 s. ř. s., neboť

pokračování

první rozhodnutí o žalobě, kterou krajský soud odmítl pro opožděnost, NSS zrušil. V napadeném rozsudku krajský soud uvedl, že s ohledem na množství žalobních námitek stěžovatele tvoří řízení o kasační stížnosti, v níž se řešila pouze jedna otázka, nepatrnou část a bylo by nespravedlivé přiznat stěžovateli částečnou náhradu nákladů řízení, a proto rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. tak, že žádnému účastníku náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[23] Názor krajského soudu je nutné korigovat. Pokud krajský soud rozhoduje také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 110 odst. 2 s. ř. s., rozhoduje o nákladech komplexně. Tyto náklady tvoří jediný celek a krajský soud o jejich náhradě rozhodne jediným výrokem, který vychází z § 60 s. ř. s. Úspěch ve věci se posuzuje podle osudu napadeného správního rozhodnutí, a to ve vztahu k nákladům řízení o žalobě i o kasační stížnosti (viz rozsudky NSS ze dne 19. 11. 2008, čj. 1 As 61/2008 - 98, a ze dne 19. 11. 2021, čj. 8 As 222/2019 - 61).

IV. Závěr a náklady řízení

[24] Z uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). V něm je krajský vázán právním názorem vysloveným NSS v rušícím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[25] V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. února 2022

Ondřej Mrákota
předseda senátu